

Змістовної різниці у наведених найменуваннях окресленої категорії осіб, які беруть участь у справах окремого провадження, не вбачається. Хоча, вважаємо, законодавчу термінологію необхідно привести до внутрішньої узгодженості. У зв'язку із цим, доцільніше для позначення осіб, які беруть участь у справах окремого провадження, поряд із заявником, використовувати єдине термінологічне словосполучення “заінтересовані особи”: бо незрозуміло, по відношенню до яких осіб, які беруть участь у справі, заінтересовані особи є “іншими”? Якщо відносно заявника, то він не є заінтересованою особою, а має самостійний цивільний процесуальний правовий статус.

Виходячи з наведеного, доцільно внести зміни до ч. 2 ст. 26, ч. 1 ст. 38, ч. 1 ст. 250 ЦПК України, виключивши з указаних правових норм термін “інші”.

Отже, у межах цієї невеликою наукової розвідки ми визначили основних учасників цивільних справ окремого провадження, а також внесли певні пропозиції щодо оптимізації цивільного процесуального законодавства України у відповідному контексті.

Хуторянський О.В., заступник
начальника навчально-
методичного центру Національної
академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ЩОДО ПИТАННЯ ПРО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ “НЕНАДАННЯ ДОПОМОГИ ОСОБИ” У КОНТЕКСТІ ЗЛОЧИНУ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 136 КК УКРАЇНИ

Слово “ненадання” в українській мові визначається як заперечення слова надання (надавати, надати), що розуміється як: 1) дати що-небудь у якійсь кількості або у кілька заходів; 2) завдати поразки кому-небудь, перемогти когось; 3) відправляти, надсилати щось кому-небудь; 4) давати можливість мати щось, користуватися чимось; 5) присвоювати, присуджувати звання (вчений ступінь тощо); 6) додавати, добавляти яку-небудь якість, властивість; 7) наділяти якими-небудь рисами, робити якимось на вигляд; 8) примушувати кого-

що-небудь здійснювати якийсь рух чи переходити до якогось стану. У зв'язку з цим, ненадання розуміється як не дати що-небудь в якійсь кількості або в кілька заходів; не завдати поразки кому-небудь, не перемогти когось; не відправляти, не надсилати щось кому-небудь; не давати можливість мати щось, користуватися чимось; не присвоювати, присуджувати звання тощо; не додавати, не добавляти яку-небудь якість, властивість; не наділяти якими-небудь рисами, не робити якимось на вигляд; не примушувати кого-, що-небудь здійснювати якийсь рух чи переходити до якогось стану. Що ж стосується поняття “ненадання” в контексті ненадання допомоги, то воно може бути визначене як не давати що-небудь (допомогу) в якійсь кількості або кілька заходів.

Водночас слово “допомога” в українській мові розуміється як сприяння, підтримка в чому-небудь; захист, порятунок у біді; сприяння в лікуванні, полегшення страждань.

Отже, ненадання допомоги буквально розуміється як не дати допомогу, не сприяти, не підтримувати особу, не рятувати її, не сприяти в лікуванні особи чи полегшенні її страждань.

Схожим до цього є визначення поняття “ненадання допомоги” і в науці кримінального права. Зокрема, В.К. Гришук зазначає, що ненадання допомоги є юридичним синонімом залишення в небезпеці і визначається як невжиття особою заходів, необхідних для відвернення небезпеки для життя потерпілого. М.Й. Коржанський під ненаданням допомоги розумів невиконання встановленого законом обов'язку подати допомогу особі, яка перебуває в небезпечному для життя становищі.

Можемо констатувати, що ненадання допомоги полягає у не сприянні, не підтриманні, не рятуванні особи, яка потребує допомоги. Очевидно, що за своєю правовою природою ненадання допомоги є досить близьким до залишення в небезпеці, однак повністю не збігається з ним. Так, хоча диспозиція ч. 1 ст. 135 КК України і визначає, що залишення в небезпеці полягає в залишенні особи без допомоги, яка перебуває в небезпечному для життя стані й позбавлена можливості вжити заходів щодо самозбереження через малолітство, старість, хворобу або внаслідок іншого безпорадного стану. Проте, незважаючи на таку подібність об'єктивної сторони цих складів злочинів, відмінним

залишається правова природа обов'язку надати потерпілому відповідну допомогу. Стаття 135 КК України передбачає відповідальність за порушення обов'язку надання допомоги особою, яка зобов'язана була піклуватися про потерпілого, або особою, яка сама поставила потерпілого в небезпечний для життя стан. Натомість ст. 136 КК України передбачає відповідальність за порушення загального обов'язку (обов'язку будь-якої особи) надання допомоги тому, хто цього потребує, за умови, що існувала можливість надання такої допомоги. Утім, сам характер бездіяльності, у якому виражаються злочини, передбачені ст. 135, 136 КК України, є по суті однаковою і полягає в ненаданні допомоги, не сприянні, не рятуванні особи, яка цього потребує. За словами В.В. Бабаніної, є два види бездіяльності залишення в небезпеці: бездіяльність-невтручання та бездіяльність, що спричинена попередніми діями винної особи. У цьому аспекті бездіяльність-невтручання саме і полягає в ненаданні допомоги особі, у не сприянні їй, у не рятуванні її. Усе це тільки черговий раз підтверджує однакову сутність бездіяльності, у якій виявляється об'єктивна сторона злочинів, передбачених ст. 135 та 136 КК України.

Баланаєва О.В., старший викладач
кафедри іноземних мов Донецького
юридичного інституту МВС України,
кандидат філологічних наук

АНТОНІМІЯ В ЮРИДИЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Глобалізаційні та інтеграційні процеси в сучасному суспільстві зумовлюють динаміку юридичної терміносистеми. На сьогодні актуальною теоретичною проблемою лінгвістики й юридичних дисциплін постає дослідження наукової термінології – відкритої системи, що змінюється під впливом екстралінгвістичних та інтралінгвістичних чинників розвитку мови. Незважаючи на те, що термінологічну лексику давно й плідно вивчають у різних аспектах, до сьогодні питання, які стосуються антонімії в термінології, не мають однозначного вирішення. Проблема антонімії розглядається в аспекті порівняння терміносистеми й системи загальнонавчаної лексики.